

едиција

цепни
а
на
гр
е
м

уредник

Ален Бешић

Copyright © Живорад Недељковић, 2022.

Copyright © за ово издање Културни центар Новог Сада, 2022.

Сва права задржана. Ниједан део ове књиге не може се користити нити репродуковати у било ком облику без писмене сагласности издавача.

ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

отет предео

излет

ТЕПИХ

Данима, зима је пролазила
Бивајући нешто друго.
Пловили су беличасти облаци,
Сати у самоћи, пролазила је самоћа.

Неко је сигурно желео више:
Пехаре препуне сунца, бол расут
Уз корен пустињске биљке.
Охолост сакривену у тешким
Сефовима резиденција.

Излазио сам у кошуљи и куповао
Оно што нисмо знали да створимо.

И журио да из сигурности
Гледам светло пролажење.
У соби је наместо тепиха био живот.

Под топле бледе шаре склањао сам
Ситнице, речи и привиде,
За доба које неће бити нешто друго.

МЕСЕЧИНА ИЗНАД ОБРВА

Радници комуналног свечери
Заливају цветне леје на тргу.
Лепо је бити цвеће о коме власт
Брине и обилно га поји,
А млазеви падају на тепихе,
Нежне и немоћне речи.

Лепо је бити град у коме
Корачају латице свих боја.
Неке са флашицом воде,
Друге са корнетом у руци.

Неко са дететом прича о води
И кружном току историје;
Са ћутљивом месечином
Изнад обрва сања град у коме је
Свако лице врутак светлости.

Сањам ли, изговараш.
И дланом отиреш чело,
Убеђена да имаш и оно што је
Близу, тако близу, жедна.

ЦВЕТОВИ БАГРЕМА

Сва твоја божанства: околне планине
И манастири и легенде о њима,
Река, отпорна на поплаву стихова,
Сенке у шуми и њихове песме,
Учитељи с којима причаш
Шта ће бити, још увек су твоја.
Свако од њих веће него у детињству;
О вери знала си колико и пчела
На багремовом цвету.

Сва твоја божанства само су твоја:
И врхови у пени и вода што надође
Кад заплаче горски дух у пећини.
И учитељи чији је шапат све тиши.
Учио сам и ја шта је поезија
Из њихових књига, узимао мелем и мед.

Кад понекад нађемо суве цветове
На укориченим описима наших душа
И слика спремних за нови длан,
Наши се учитељи насмеше у сну.

РАДНА СОБА

Кад би Господар понудио
Да ми испуни једну жељу,
Поменуо бих радну собу.
Да у њој бдим над талогом.
И делим је с тобом.
Твој Пегаз истрајно те носи.
И стварно: као да ниси овде,
Никада ниси, прекорно кажеш.

Кад би нас Ждрал однео на кулу,
Да дишемо док најезда траје.
Да изнесем мојсињско вино.
И још велиш: јаничари би насрнули.
У првој антитези скочили бисмо у вир.

Или да паднемо у повор збиље
И свикнемо на похару и стреле,
Или да нашу песму преиначимо
У млеко и мед; то нам остаје, мила.

МОРЕУЗ

Усхићени бојама, бирали смо
Кошуље и мајице. И крили се,
Свако у својој поезији,
У пећинама Кападокије; заувек деца.

Прекорачили бисмо Босфор,
Брали нар и пистаће, чаврљали
Час на грчком, час на турском.
Александар би из тихе Пеле
Дошао са Аристотелом да пита
Шта је било с највећим добром
Или, да не чује Зевс, са идентитетом.
И бодар кретао у Кавафијеве песме.

Са друге стране пијачних тезги
Били су агрономи, правници, геометри.
И смешили се, као на крњи Месец
Над кућом у Кореници, на пример.

На лук што спаја обале: јуче и сутра.

ПЕДЕСЕТ ГОДИНА КАСНИЈЕ

Љубав, то је кад увече отрчиш
И купиш кекс, као пре пет деценија.
Љубав, и кад ручица умаче
Препечене плочице у млеко.

То је кад цвет убран у класју
Пружиш присној руци
Пошто на сточић спусти шољу.

То су предели питоми
Од булки и жита, и лелујави ветар
У коси дечака чији је свет златан.

Као на Сезановој слици,
Боје су тихе и пуне миља,
А оно брдо у дубини, онај кипарис,
Оно сунце и покрет што их је створио,
Све је једно савршенство, љубав.

А љубав, то је у себе загледан дечак,
Тек потрчао преко вечног платна.

СЕДАМ И ДЕСЕТ

Грмеле су трубе у Драгачеву.
Кроз прозор додиривао сам ласте.

Пеглала си. Знали смо да је све како треба
Да буде, а стварност далеко од нас.
Као ветрењаче и предели са слика.
Оно што су тражиле, наше су душе створиле.
Глачала си лале расуте на постељини.
Вртови земље на северу: наш сан.

Цвеће, вода, музеји, тржнице, демократија.
Лепо је имати такав живот: насип, брану.
Гледати град са своје обале, као Вермер.
Зауставити казаљке. На сату Градске куће
У Делфту заувек је седам и десет.

Говорила си: петнаесторо деце: велики свет.
Деца: млеко и мед за Вермера и њихову мајку.

Млекарица је сипала белину из бокала.
Био је срећан дан. И сада је: седам и десет.

ПОСЛЕ ШЕЗДЕСЕТЕ

Прешавши реку, избио сам на чистину,
Време разумевајући као чисти занос,
Без осврта на опомене у дубини слике.

Нисам могао бити неко други,
Са поступцима толико практичним
Да би приличили краљу или власнику банке.
Дуга опортуности није се никада указала.

И банкар и краљ наруче слике за ходнике
И причају о ирисима и новом успењу.
Својом сам руком осликао пусти ходник,
Не знајући за епоху и манир.

Прешао сам немирну воду. Ти ниси.
Сишла си на обалу и пружила ми руку.

Ништа више не морам; слике што надиру,
Нека остану у овом здању, моје и твоје.